

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHÂNDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Zodia „înfrățirii” — și o Școală dela Pecica

Să ne ierte cetitorii, că atât de mult ne ocupăm de cazul dela Pecica, având tot atunci substrat și din alte cazuri, despre cari ni-s'a scris și, suntem siguri, ni se vor mai descoperi, din cuprinsul eparhiei Aradului.

Da; prin coloanele „Unirei” dela Blaj — care tace tăcerea peștelui la toate articolele noastre de mai anul trecut, despre „specificul” uniet — ni vine o dojană, destul de grea, pentru lipsa noastră în ale sentimentelor de „înfrățire” românească. Și dojana ni vine din condeii preotului uniet V. Copreanu dela Pecica, trimis să facă acolo *vrajbă*, împreună cu ctitorul și cu procatorul, cunoscuți deja.

Și, iată, sub ce titlu lung exhibează numitul în coloanele „Unirei”: Ci-că „*Suntem în zodia «înfrățirii»*». Cazul revoltător dela Pecica. Inconștiență ori altceva”.

Pricina e, că am îndrăznit noi „ortodoxia arădană” și pecicanii ortodocși să ne apărăm de „frățietatea”(?) unietă, care a fost pusă la cale în condițiile ce am demască, și că, de pe urma acestei demascări, a trebuit să sboare niște funcționarii uniet!, plasați acolo de mâna „maffiei” uniete, cu gânduri de „înfrățire”(?), iată acum, păcătoșii de pravoslavnicii îndrăznesc să o refuze, apărându-se de ea, din mâini și din picioare . . .

Ei, bine, în prezentele șire de până aci, am făcut constatările noastre în limbajul „Unirei” și al informatorului său dela Pecica.

Dar noi, avem alte temeuri de a răspunde: *cu dovezile cari*, până aci, n'au fost înfirmate de împotrivorii noștri. Deci, vom pune acum, în discuție iarăși un caz concret, tot dela Pecica, acela al *Școlii de economie casnică, de fete, de acolo*.

În vremea stăpânirii ungurești, se înființase, la Pecica, în aceea regiune de agricultură intensă și cu populație românească, o

școală de Agricultură, determinată de două scopuri: Unul, mărturisit, de a creia o școală de Agricultură într'un mediu potrivit acestui scop; și altul, nemărturisit, de a influența în spirit maghiar viața și agricultura românească a harnicilor români din acest ținut.

Ce se întâmplă, însă, la 1933, după ce școala de Agricultură fusese desființată? S'a deschis în locul ei, o școală de fete, de categoria școlilor secundare, cu patru clase, numită *școală de economie casnică*.

Deci, școala de Agricultură ca'n palmă pentru mai departe, când trebuia să fi început, în legătură cu aceea școală, grija sistematică a Stăpânirii românești de a cultiva, în mod rațional, pe agricultorul român și agricultura românească din acest ținut. Iar în loc de această școală, suprimată ca din adins, se deschise o școală de fete, de-o mai mică utilitate și necesitate națională.

Tâlcul situației noi? Ni-l dau următoarele fapte și împrejurări. Școala aceasta, de fete, funcționase în Arpașul-de-jos, din județul Făgăraș, de unde a fost mutată exact la Pecica, având: directoară pe doamna *Augusta Toma născ. Corolanu*, de confesiunea *gr.-catolică*, soție a d-lui *Fabiu Toma*, inginer-agricultor la ferma de stat din Semlac; profesor de igienă și puericultură d. Dr. *Emil Zinveliu*, medicul circumscripției Pecica, *gr.-catolic* din Ardeal (acum trecut la ortodoxie) și trei-patru maestre profesoare.

În numele „frățietății” uniete, care a căutat să se iculască printre noi și prin această școală ce înseamna o vinovată deviație și dela rosturile culturale și de agricultură a ținutului, cele trei maestre-profesoare trebuiau să fie . . . *uniete* mă rog, dupăcum am aflat că și sunt uniete două înse: *Ana Târziu* și *Paraschiva Porumbaru* (Știți, num'așa, de dragul „înfră-

țirei¹⁾ și toți aplicații din serviciul Școlii să albă lefuri, inclusiv d. inginer-agricultor, soțul directoarei. Numai bietul popă ortodox, care făcea un drum destul de lung (de 3—4 Km.) la catehizare, trebuia să rămână fără plată, până n'a intervenit Consiliul eparhial la factorii în drept, cari au impus obligația unei retribuții pentru cele 12 ore de catehizație ortodoxă, la lună...

Despre „Infrățirea“ aceasta am mai avea ce să adăogăm, în legătură tocmai cu școala din chestiune. Dar punem chestiunea și pe alt plan de discuție: *Oare școala aceasta, de educație a fetelor în economia casnică — școală adusă aici din motive și interese ale confesiunii uniete, care a făcut aici, la Pecica, conștient și sistematic, o comentare cu scopuri proselitistice — oare aceasta școală, ori redeschiderea unei școli de Agricultură, care a mai fost, este mai necesară la Pecica și în regiunea de frontieră ungară?*

Intrebarea o punem, fără nici un resentiment confesional, ci din interes pur românesc și o adresăm tuturor autorităților — începând cu cele bisericesti și politice administrative și școlare, ale locului — inclusiv înaltului Ministeriu de Agricultură și al Educației naționale, cerându-le respectuos revizuirea situației și măsurii grabnice și de acord cu interesele vitale românești ale ținutului acestuia de frontieră.

Punem chestiunea, adăogând lămuririle, că, după informații ce deținem, școala de fete dela Pecica, nu e pentru educația țăranilor noastre, ci pentru a crește fete din familiile de intelectual și pentru intelectuali, de cari școala avem prea destule prin orașele noastre!

De altfel, avem termin de comparație în același sens negativ și cu școala de gospodărie casnică din *Belint*, unde școala nu-și dă roadele dorite, ci numai desrădăcinează fetele țăran, cari o cercetează, din mediul și preocupările lor țăranesti, cari ar trebui din adins cultivate.

Școala din Pecica — nu vrem să-i facem judecată acum, când ni-se poate atribui, deși fără temei, că am scris și cu oarecare pasiune — *nu-și îndeplinește, nici ea, rostul acesta, de a ridica pătura țăranescă a femeii la înțelegerea și folosirea vieții țăranesti.*

Nici de altfel (după informațiile ce avem din anul școlar 1936/37) despre cele 34 eleve ale școlii dela Pecica, erau adunate din deosebite regiuni: 23 din ținutul Aradului restul din Banat, Bihor, Satu-mare și Vâlcea. După confesiune erau: 24 ortodoxe, 2 rom.-catolice, 3 greco-catolice și 5 baptiste (dintre cari 4

din Siria și 1 din Bihor)...¹⁾

Dece să mai continuăm vorba, când e vădită deplin zodia „Infrățirii“ celor ce vor să ne năpădească, cu dragostea lor, aici la frontieră.

Atâta, doar, de vom mai adăoga: În Octomvrie din anul trecut,²⁾ s'a ținut, la Arad, un concurs de grâu românesc. Cu acel prilej, agricultorii producători, și exponenții ai Camerei de Agricultură și de comerț, din Arad, au căzut de acord că este necesară înființarea unei „școli superioare de Agricultură, pentru exploatarea rațională a pământului de calitate superioară din tot cuprinsul județului nostru“. Celce au luat cuvânt de acord între olaltă, au fost mai mulți. Menționăm câteva nume mai de seamă între alții, Dr. Cornel Iancu mare agricultor, Dr. Romul Cotloiu fost primar la Arad, Brutus Păcuraru secretarul Camerei de Comerț etc.

Nu e, deci, decât de a se merge mai departe, până la redeschiderea școlii de Agricultură, dela Pecica, prin desființarea cesteilalte, care a dat peste ea. Localnicii au întâitul cuvânt.

La discuțiile dela Arad, în chestia îmbunătățirii culturii agricole a fost de față și d. inginer agronom și inspector Fabiu Toma, drept bună mărturie, mai ales că, după cum auzim, este fiul unui distins preot ortodox, ardelean de pe vremuri!

Ei vedeți, la ce concluzie ajungem, pornind pe firul titlului din „Unirea“: *Suntem în zodia „Infrățirii“. Cazul revoltător dela Pecica. Inconștiență, ori altceva?*

Să răspundă, pe mai departe, la întrebarea aceasta, factorii publici, pe cari l-am vizat.

Așa, după conștiința lor și după datorile către Neam și Țară.

Da; mai ales fiindcă, iată ce cetim — când facem corectura acestui articol — într'un mare cotidian din Capitală:

„Școalele de agricultură — insuficiente în prezent — trebuiesc înmulțite. Nu avem astăzi nici măcar o școală de agricultură de gr. I. la patru județe. Deși România e „țară eminentă agricolă“, sătenii noștri nu-și primesc cultura generală și specială nici în măsura de unu la mie...“³⁾

De aceea zicem acum, categoric: restabilească-se, cu un ceas mai încurând, școala de Agricultură, de odinioară, dela Pecica!

¹⁾ Când scriam acest articol primiram și informația despre contingentul din anul școlar curent cu 37 eleve (25 ortodoxe, 2 baptiste, 3 r.-catolice, și 7 — deci spor! — greco-catolice). Cele 7 uniete sunt adunate: 2 din Bihor, 4 din Sălăgău și 1 din jud. Caraș (Banat).

²⁾ Vezi „Universul“ din 4 Nov. 1937.

³⁾ „Curentul“ din 17 Iunie a. c., sub titlu „Ancheta noastră“.

Creștinismul spiritual

De: Prof. Constantin Rudneanu

Desfășurarea clipelor zilnice ne arată în mod convingător existența lui Dumnezeu, care nu din capriciu sau din egoism, ci din dragoste și bunătate ne-a creat și ni-a dat viață. Pentru că să trăim, — de aceea noi trebuie să răspundem prin dragostea noastră față de Dumnezeu

Și Dumnezeu nostru diferă de al filosofilor, cari-l confundau cu substanța lumii, crezând în mod eronat că e însuși Dumnezeu; sau alții credeau că El lucrează în afară de lume; diferă și de zeii păgânilor, cari erau personificarea egoismului și a materialismului, a războiului, a urei și a mândriei.

Dumnezeul nostru e Dumnezeu Sfințelul noastre Evanghelii, Dumnezeu pe care Mântuitorul Iisus ne-a învățat Să-I zicem: „*Părintele nostru*”, fiindcă El ne-a creat — și ne-a dat viață: „Căci în el avem viață, în el ne mișcăm și suntem, precum au zis și unii dintre poezii voștri — din neamul lui suntem și noi.” (Faptele, XVII, 28).

Vom căuta să luminăm această concepție a dragostei lui Dumnezeu, care i totodată și problema originii, a destinului, care se prezintă în adevărul ființei noastre — adevărul a ceea ce suntem și ceea ce vom deveni. Vedem, că lumea veche a popoarelor cari au trăit cu mii și sute de ani înainte de Mântuitorul nostru Iisus Hristos s'a deosebit cu totul de lumea noastră creștină și de concepția dragostei creștine.

Învățătura neschimbată a creștinismului ne învață, că noi trăim și existăm cu ajutorul lui Dumnezeu, acest ajutor fiecare dintre noi l-a zărit în clipe de bucurie, ca și'n cele de desnădejde, — de aceea noi dăm vieții un elan nou, *infinitului și spiritualismului*.

Viața creștină ne spune, că trebuie să ne conducem după spiritul legii creștine, trebuie mai ales să fim conștii și să știm de unde venim și unde mergem, mergem spre lumină și progres, sau orbecăm în întuneric? Neliniștea sufletească acționează neconținut, cântând adevărul lumii — omul creștin găsește acest adevăr în cuvintele lui Iisus Hristos. Citind pe sf. evanghelist Ioan și sf. apostol Pavel, vedem, că *Viața, Lumina și Adevărul* sunt toate asociate și *una fac*. După sfântul evanghelist Ioan *viața e Cuvântul*, care-i lumina oamenilor: „Întru el era viață și viața era lumina oamenilor” (Ioan I, 4) „Și lumina luminează în întuneric și întunericul n'a cuprins-o” (Ioan I, 5).

Iisus spune despre Sine: „Eu sunt Calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu, fără numai prin Mine” (Ioan XIV, 6). Și sf. apostol Pavel ni-l prezintă pe Iisus Hristos, ca fiind izvorul principal al vieții, lumina care ne luminează calea, arătându-ne adevăratul sens al vieții, sensul vieții creștine e îndreptat spre umilință, rugăciune, sinceritate, înțelegere și mai presus de toate dragoste, — toate acestea sunt izvoarele vieții creștine. Învățătura creștină, creștinismul, e misterul minunat al spiritualității. Să chibzuim bine atunci când rostim cu toată credința și dragostea „*Crezul creștin*”. El e *piatra fundamentală* a vieții noastre creștine, fiecare articol de credință, al Crezului, e o învățătură dogmatică, spirituală, morală, cu ajutorul căreia clădim edificiul grandios al existenței umane. Fiecare articol de credință nutrește sufletele noastre arse de atâtea patimi, ele conțin înțelepciunea lumii noi.

Misterele creștine se deosebesc radical de ale lumii greco-romane, sau ale popoarelor orientale —

ele inobilează sufletul și umple inima de bucurie, bucurie de viață creștinească.

Ele nu sunt abstracțiuni, nu sunt din lumea imaginației, ci *mai ales trăiri* ale momentelor principale din viața lui Iisus Hristos, momente reale, pline de sâritualitate.

Învățăminte de reținut din viața pastorală dela sate

De Pr. Nic. Crișmaru

Năzuința deșartă a omului de a-se înălța pe sine, fără drept, în fața oamenilor, și tendința de a micșora pe deaproapele, nu cunoaște margini. De aceea, cel cuprins de această patimă se face vrednic de osândă. Și această patimă rea culege multe jertfe din poporul nostru, mai ales dela sate, ceea ce e cu atât mai dureros, cu cât infectează atmosfera senină a satelor, menită a păstra fermentul bun al curăției sufletești, în deosebite de viața, încoloră și îmbăcsită, a orașului.

Dar, trebuie s'o mărturisim, că și la sat, nu odată, țăranul e rob de această patimă, iar mândria și-o pune în lucrare în contra păstorului său sufletesc, care e preotul. De aceea e bine, ca preotul, încât e posibil, să fie precaut; iar omului, rob de mândrie, să nu-l serviască cu motive de răzbunare. Iar în cât ar fi atăcat, să răspundă cu demnitate și cu seriozitatea, care i-o impune prestigiul preotesc.

Din viața pastorală cunosc cazuri, în cari enoriași, stăpâniți de mândrie, au devenit primejdioși societății, din pricina că vatamă demnitatea și onoarea preotului. Motivul, care-i îndeamnă a-se lega de preot poate fi, pe lângă patima mândriei, uneori și răzburarea, pentru că preotul va fi respins vr'odată de a se face unealtă la satisfacerea mândriei lui, ca recunoștință pentru faptul, că el ar fi stăruit să fie ales de preot, ori din altă cauză asemănătoare.

Date aceste împrejurări de viață, las să urmeze, ca explicării câteva experiențe personale:

Eram preot începător, în prima mea parohie. Primarul satului, om avut și stăpânit de mândrie, văzând că eu întârzlu de a-mă prezenta să mergem cu consiliul comunal, la notariat, care era în altă comună, s'a exprimat cu cuvinte înjurtoase despre mine, în fața consilierilor. Unii însă mi-l-au dat de gol și eu l-am denunțat pretorului, ca să-l îndrume la ordine. Așa s'a și întâmplat, iar primarul s'a îndreptat. Eram într'o situație de legitimă apărare a prestigiului preotesc.

Tot în acea parohie, altă persoană avea interes, ca eu să fiu uruit din comună, pentru că față-sa să poată deveni preoteasă în loc.

Spre acest scop trebuia să începă cu agitație de trecere la unăție, având dânsul pe doi enoriași ai mei ca „stâlpi” de ajutor. Dar planul nu a reușit și, de rușine, s'au unit numai cei doi aderenți. Iată, aici, rezistența poporul se explică numai așa, că în contra mea nu puteau avea nici o excepție, de nici o natură.

În cursul timpului, caz analog, s'a ivit în altă comună. Acolo primarul, mânat de mândrie și răzburare contra preotului, a îndemnat poporul la unăție. Preotul a recurs la ajutorul autorității dar fără rezultat; o parte din popor a trecut la unire. Iar, aici cauza a fost, că poporul, față de preot, avea excepții. În multe privințe, cu privire la conduită și la stole,

În noua mea parohie încă aveam un enoriaș condus de mândrie și răzbanare, de aceea nu-l satisfăcusem dorința de a mă opune, alegerii de episcop a unul credincios, pe care dânsul nu-l putea suferi. Enoriașul acela, însă, era om brav, a făcut bune servicii bisericii și nu-l puteam abandona. Și, pentru că n'am urmat, eram perzecat, în ascuns, prin alte persoane puse la cale. Corectitudinea și răbdarea mea, însă, au învins, și am reușit să realizez tot ce-mi propusesem spre binele parohiei.

Din aceste lucruri trăite, se desprind, pentru frații preoți mai tineri, următoarele învățături:

1. Preotul să-și apere prestigiul preoțesc, cu demnitate, în orice împrejurări.

2. Purtarea corectă și loială față de enoriași și conștiințiozitatea în oficiu, întăresc poziția preotului în mijlocul poporului și vor fi armă și sprijin la vreme de primejdie.

3. Poporul își părăsește preotul, numai când are excepții întemeiate față de purtarea lui.

4. Corectitudinea și răbdarea preotului învinge toate greutățile, după cuvintele Sf. Scripturi: „Întru răbdarea voastră veți agonisi sufletele voastre”.

Deci, experiențele noastre fle-vă, fraților mai tineri în slojba Domnului, de învăț și pilduire.

„Fiți sfinți...”

(I Pet. 1.14)

de pr. Petru Bogdan.

Serbăm, pomenim și cinștim astăzi pe aceia care pe pământ au fost învățători ai lumii, iar acum, mijlocitori cerești pentru lume. Ceata lor nu s'a încheiat. Calea pe care ei au trecut este și astăzi deschisă pașilor noștri. Insuși Dumnezeu zice: „Fiți sfinți, că eu sfânt sunt” (I Pet. 1.16).

Deci și dela noi cere Dumnezeu sfințenie: „Voaia lui Dumnezeu este sfințirea voastră” (I. Tes. 4.3). Sf. Pavel numește sfinți pe toți creștinii adevărați din toate vremurile. Trebuie, prin urmare, să ne arătăm vrednicia de estc nume, adecă să fim sfinți în vorbă și în port, în cuvinte și în fapte.

a) Prin cuvântul Său minunat ne-a împărțășit Hristos învățăturile și binecuvântările, a liniștit valurile mării infurcate, a ridicat din patul zăcerii pe mulți bolnavi, a înălțat rugăciuni pentru toți. La fel, nouă graiul ne-a fost dat spre bună sfătuire, cuvântul omeneșc are putere a liniști furtuna urei dintre noi, poate alina suferințe; menirea îl este a se înălța „ca tămăia”, la rugăciune.

Este, de altfel, și cea mai potrivită manifestare a recunoștinței omenești față de Dumnezeire pentru acest dar al graiului care ne ridică peste celelalte creaturi, dar ne impune totodată și datorința de a servi ca interpreți și „preoți” ai întregii Creațiuni.

„Ca 'n basme-l a cuvântului putere” — zice poetul. De moarte, de viață-l dător” sau, mai bine zis: aducător, căci — după cuv. Sf. Iacob — „din aceeași gură iese și binecuvântarea și blestemul: Cu ea binecuvântăm pe Domnul și tot cu ea blestemăm pe oameni, care sunt făcuți, după asemănarea lui Dumnezeu” (Iac. 3.9-10), și ne atragem răsplata sau osândă.

Sfinții a căror pomenire săvârșim, însă, n'au avut cuvinte decăt pentru binecuvântare; noi, — pentru blestem, ocară, sudalmă... A sudui știu și copiii. În toate păturile sociale auzi glume proaste și necu-

vincloase. Cel ce le rostesc sunt: „oamenii de lume.” Toate acestea numai sfinți nu ne arată!

Să țină minte celce blestemă (unii chiar cer preotul să rostească blesteme asupra dușmanilor lor) că blestemul se'ntoarce asupra celui ce blestemă; gura se prihănește de înjurături și vorbe urâte. Ea are altă menire: „Să nu se audă între voi — zise Apostolul — nici cuvinte rușinoase, nici vorbe nechibzuite, nici glume proaste și necuvincloase; ci mai de grabă cuvinte de mulțămire” (Efes. 5.1). Așadar, în loc de blestem, binecuvântați; nu 'njurați, ci rugați-vă; în loc să ocăriți, vorbiți de bine; în loc de vorbe rușinoase, „vorbirea noastră să fie totdeauna cu har și dreasă cu sare” (Colos. 4.3), căci numai așa vă puteți arăta vrednici de chemarea de a fi sfinți, ce pentru mulți se pare imposibil.

b) Dece: imposibil? Oare Sfinții Creștinătății n'au fost și ei oameni, n'au luptat cu aceleași puteri în viață, ca și noi? N'au avut același har al lui Hristos? Dece, atunci, în ei a trăit Hristos, iar în noi moare Hristos? Viața lor a fost necontentită luptă și învingere, a noastră — înfrângere. Portul sau traiul le-a fost curat ca raza soarelui, ca apa vie de izvor, — traiul nostru: o mixtură de teorii, prejudecii, formalism ce ne apropie mai mult de păgânism decăt de Hristos. Familia cu soți și soții „moderne” cu copil crescut de slugă, devine tot mai mult o „temelie” șubredă a societății. Dovadă: cărțile bune de cultivare ale virtuților casnice cu modele de soți și părinți se'nvechesc în vitrina librărilor.

Nu se poate spune acelaș lucru despre scrișul imoral. Scăderea moralității, însă înseamnă că „nu numai familia, ci poporul întreg au ajuns în primejdie” (Hilda Jost: Mamă, copilul tău. Pag. 20). Este deci vremea ca familia — și printrânsa societatea toată — să revie pe făgașul trasat de primele familii creștine în patriarhalitatea căroră petrecea Isus, și Apostolii se simțeau ca membrii ei. Nu este imposibil: în fiecare copil crescut creștinește, Dumnezeu poate realiza un sfânt. Ambianța însă, cu care crește copilul: părinții, trebuie să fie înșiși bogați în virtuți și să nu fie „străini de viața lui Dumnezeu” (Efes. 4.14), ci „sfinți întru Hristos Isus” (Filip 1.1). Acest lucru îl așteaptă nu numai Statul, Biserica, ci însuși Dumnezeu. Precum acum — în apropierea secerișului — așteptăm, din marea de spice a lanurilor ce-și învăluresc apele de aur în adierea vântului, roadele, totașa și Tatăl nostru cel ceresc așteaptă vremea roadelor vieții noastre creștinești fără prihană. Noi suntem ogorul lui Dumnezeu. Așa că — după zisa Sf. Scripturi — celce dă sămânță sămănătorului și pâne pentru hrană... va face să crească și roadele neprihănitii noastre (II Cor. 9.10).

În acest mod vom reuși să ajungem menirea și scopul pentru care am fost creați: a fi sfinți în vorbă și în port, adecă în viața toată și în toate manifestările ei. Avem îndrumători vieții Sfinților și ajutor pe Hristos care luminează „ochii minții noastre ca că știm noi care este nădejdea chemării Lui, și care este bogăția slavel moștenirii lui întru sfinți” (Efes. 1.18).

Despre ce să predicăm?

26 Iunie. Duminica a II-a după Rusalii. Cu sufletul său, omul este moștenitorul cerului, cu trupul este fiul pământului, având ca atare și o chemare dublă. Să caute, înainte de toate, cele nepieritoare,

viața vecinică, iar trupește, să se îngrijească de cele necesare vieții sale pământești, muncind pentru fericirea sa, a familiei sale, pentru prosperarea neamului și patriei. În asemenea osteneală pământească, vremelnică, ne înfățișează sf. Evanghelie de azi pe cel dol frați, Petru și Andrei. (Mat. 4₁₈).

Unde oamenii, după rândulala Dumnezelască, pe lângă împlinirea îndatoririlor sufletești, sunt muncitori, harnici, și în dobândirea celor pământești, acolo tralul e fericit, satele, orașele și țările înfloresc, acolo nu se poate încuibă sărăcia și nefericirea.

Ridicându-ne cu sufletul peste hotarele acestei lumi trecătoare și privind în ființa nemărginită a Ziditorului tuturor, vom vedea că puterea Lui nemăsurată lucră din vecl fără încetare și va lucra în vecl, stăpânind, binecuvântând, fericind, răsplătind și pedepsind. Precum Dumnezeu este viață vecinică, așa este și rămâne în vecl, în creștere neîntreruptă.

Ținta omului pe pământ, nu este decl, lenea păcătoasă care risipește timpul, ci este lucrul. (Facerea 2₅, 3₉). Dumnezeu când a poruncit omului să lucre întru sudoarea feții sale, nu l-a pedepsit, ci l-a binecuvântat și i-a dat în mână cea mai mare mângâiere și fericire a vieții pământești. În mâna bunului Părinte ceresc, pedeapsa este și ea dar și binecuvântare.

Intr'adevăr, viața fără lucru, ar fi un blestem nesuferit, o sarcină chinătoare. (Pilde 21₂₅). Toată îndestularea și toată plăcerea vieții, este în roada muncii noastre. Lucrarea pământului și oricare meserie cu care se ocupă omul harnic, devine pentru dânsul o adevărată comoară. (Pilde 12₁₁). Are cu ce-și crește copiii în mod cinstit, are cu ce acoperi nevoile casei sale, are cu ce alina foamea săracului, are de unde dărui pentru împodobirea bisericii, are de unde-și îndeplini toate îndatoririle de bun creștin și cetățean bun al țării sale. (Pilde 14₂₃₋₂₄). Dimpotrivă, când se încuibă lenea într-o casă, acolo imediat pândesc în jur, sărăcia, nemulțumirea, rușinea și în scurt timp intră în acea casă, pe calea pe unde a intrat lenea, căci toate sunt surori bune și nedespărțite. (Pilde 6₉₋₁₁).

Afară de aceasta, lenea sapă și la temelii noastră sufletească. Prin lenea intră și diavolul și sufletul omului, îndemnându-l la lucruri rele și pierzătoare. (Sirach 33₂). Sfântul Vasile cel Mare zice: „Lenevia e noaptea sufletului, ciuma voinții, corupătoarea moravurilor, primitoarea năravurilor rele, rușinea pământului, mormântul omului viu, cu un cuvânt, învățatorul tuturor răutăților“.

Să ne ferim de nelucrare și de lenea și să fim sărguitori, neostențiți în lucru. (I. Tesal. 4₁₁).

Niciun lucru nu este atât de disprețuit, ca să fie nedemn de om. Numai lenea și fărădelegile cari lavorăsc din ea, fac pe om de răs și de rușine.

În sfârșit, să nu uităm, că suntem fiii lui Dumnezeu și lucrând, împlinim porunca Lui.

Prin urmare, toată munca și osteneala noastră, trebuie să fie o necontenită închinare — slujbă — adusă lui Dumnezeu, fără a lucra noi, numai din imboldul câștigului pământesc, trecător. (I. Cor. 10₃₁).

În felul acesta, oricât de neînsemnate, lucrurile noastre vor primi pecetea vecinicii și se vor scrie în cartea vieții, pentru răsplată vecinică.

PROIECT

pentru modificarea statutelor fondului de ajutor al preoșimei din eparhia ortodoxă română a Aradului.

Art. 1. Preoșimea ortodoxă română din eparhia Aradului, — așa cum este arondată la 1 Ianuarie 1934 — cu aprobarea și concursul binevoitor al Prea Sfințitului Episcop și al Consiliului eparhial, înființează un fond numit fondul de ajutor al preoșimei.

Art. 2. Scopul fondului este a se da ajutoare familiilor preoțești, la moartea membrilor fondului.

Art. 3. Membrii fondului sunt:

a) *in mod obligatoriu*: protopopii, preoșii și diaconii din parohii, precum și soșile lor și

b) *facultativ*: funcționarii clerici și mireni ai consiliului eparhial, profesorii clerici și mireni ai academiei teologice, profesorii de religie clerici și mireni și preoșii-învățători, precum și soșile lor.

Tuturor membrilor clerici se cere să fie înscrși și cu cotizațiile la zi și în asociația clerului din eparhie.

Art. 4. Acest fond formează proprietatea inalienabilă a preoșimei din eparhia Aradului.

Art. 5. Cotizațiile obligatorii ale membrilor sunt:

a) o cotizație unică de fondare de 200 (două sute) Lei la înscriere și

b) cotizațiile lunare de regie, 50 (cincizeci) Lei dela înactivarea fondului, sau dela intrarea membrului (ori a soșului) în serviciu, vreme de 25 (douăzecișicinci) ani consecutivi, respectiv până la moartea membrului, dar cel puțin pe zece ani.

Cotizațiile se achită la Casieria Consiliului eparhial ort. rom. din Arad, prin reținerea din salariul membrului, sau direct.

Art. 6. La moartea unui membru al fondului, familia sau persoana designată de membru și care suportă cheltuielile de înmormântare, ridică imediat dela Casieria Consiliului eparhial, în baza dovezii de deces și a chitanței vizată de autoritatea imediat superioară, un ajutor de Lei 25.000 (douăzecișicinci mil).

Din această sumă de ajutor, în cazul când membrul a decedat în cursul primilor zece ani de funcționare a fondului, sau de serviciu al membrului, se vor scade cotizațiile lunare, întregindu-se până la cotizațiile obligatorii pe zece ani.

Art. 7. Calitatea de membru al fondului încează:

a) prin deces,

b) dacă membrul a rămas în restanță cu achitarea cotizațiilor timp de 6 luni consecutive,

c) prin pierderea funcțiunii din serviciul bisericesc în urma unei sentințe.

În cazurile de sub litera b) membrul poate cere și primi, fără dobânzi, numai cotizațiile plătite după al zecelea an.

Art. 8. Fondul poate să-și amplifice scopul ori-când, în înțelesul, ca să dea ajutoare în cazuri de infirmitate, boală, studii, împrumuturi, sau să investească averea în imobile.

Modalitatea acordării de ajutoare și împrumuturi va fi stabilită de comitetul secției. Cumpărarea de imobile va fi hotărâtă de adunarea generală a secției.

Art. 9. Averea fondului se administrează de Consiliul eparhial în registre speciale, după normele de administrație și în conformitate cu aceste statute și cu hotărârile secției.

Art. 10. Gesliunea anuală, încheiată de către serviciul contabilității Consiliului eparhial, se va preda comisiei de control, constatătoare din trei membri aleși pe câte trei ani, odată cu comitetul secției, ca reprezentanți autorizați ai adunării generale a membrilor.

Comisia de control va prezenta adunării generale a secției un raport despre gestiunea anuală cenzurată și verificată.

Art. 11. Fiecare caz de deces dintre membrii fondului, se va publica în organul oficial „Biserica și Școala”.

Fiecare bilanț de gestiune anuală, cenzurat și verificat de comisia de control asemenea se va publica în organul oficial „Biserica și Școala” îndată după încheierea anului financiar.

Art. 12. Aceste statute se pot modifica în temeiul propunerilor scrise și motivate, adresate secției, studiate de comisia de control și de comitetul secției. Modificarea o face adunarea generală a secției numai dacă în convocare e pusă la ordinea zilei, dacă iau parte la adunare cel puțin a zecea parte din membrii secției și numai cu vot nominal.

Art. 13. Desființarea fondului se va putea pronunța după aceleași norme, însă numai dacă sunt prezenți 2/3 (două treimi) a membrilor secției.

În acest caz, din averea fondului se vor restitui proporțional sau integral dacă se va putea, colizațiile lunare solvite până atunci de membrii în viață la data desființării. Eventualul rest va rămâne în administrația Consiliului eparhial, ca fond de caritate pe seama familiilor preoțești din Eparhie, avizate la ajutoare.

Art. 14. Aceste statute, intrate în vigoare la 1 Ianuarie 1934 când s'a inactivat fondul, s'au modificat prin Adunarea generală extraordinară a secției Arad din Asociația Clerului „Andrei Șaguna” ținută în Arad la 2 Mai 1935 și prin adunarea ținută în Arad la 25 Iunie 1938.

*

(Acest proiect a fost acceptat în ședința Comitetului secției Arad din asociația clerului „Andrei Șaguna” ținută la 16 Iunie 1938. Se va debata în adunarea convocată pe 23 Iunie 1938. Cucernicii Preoți sunt rugați să-l studieze).

Cronică

Papa — ungerii și uniții: nu noi îl legăm de oaltă, ci ei înșiși. Iată, anume, de acord cu ce am mai scris noi, ce cetim în revista episcopiei unlete „Vestitorul” (No. 11) dela Oradea, în legătură cu congresul „euharistic internațional” (ghilimelele nu ne aparțin) dela Budapesta: „Deși bătrân și bolnav, chinuit pe insomnia și încă de multa grije ce poartă tuturor bisericilor din lume, papa Pius XI a spus, că atunci când i se dă posibilitatea ca, prin m'nunata invenție a radio-difuziunii, cu dragostea de părinte care învinge depărtările, să se adreseze fiilor săi, i-se pare că revine în Ungaria și anume la Buda-Pesta, unde cu mulți ani înainte, a putut să admire nu numai monumentele trecutului, ci și credința strămoșească și practică a poporului. Și acum, după atâția ani, îi apar veii icoanele de altădată și-l storc uimirea. Amintirea cea mai vie o are S. Părinte pentru S. Ștefan, protoregele apostolic al Ungariei, al cărui monument l-a văzut la „Halászbástya” și care și-a în-

chinat pe vremuri țara în paza S. Petru cel nemuritor prin urmașii săi: papii de totdeauna și care numai dela urmașul verhovnicului a voit să primească coroana și puterea regală. Papa își aduce aminte și de ceilalți sfinți mari al acestei națiuni, de S. Emeric, de S. Elisabeta și de S. Ladislau și cu dragă inimă împărtășește binecuvântare apostolică tuturor celor întruniți la congres...”

Iată, ce hrană aduc antipozii noștri sufletești dela congresul „internațional” dela Budapesta: amintiri, din rostul însuși Papei Pius XI, despre monumentul dela „Halászbástya” și sugestii despre prețuirea sfinților din sânge regal unguresc.

Pentru atâta treabă, mai bine ședeai acasă.

„A biruit o credință” e titlul unui prim articol din „Renașterea” (No. 23) dela Cluj, în care se tâlcuește semnificația reformei învățământului teologic în baza decretului-lege, pe care l-am publicat și noi. Dar, în același articol, se semnaleză și spiritul nou, religios, care își caută și găsește, succesiv, reîntrare în învățământul românesc de obște, nu numai în cel teologic, — sub sugestiile noilor necesități, și prin concursul actualului Ministru al Educației naționale, P. Sf. Nicolae al Clujului. Să ni-se îngăduie, s'adăugăm, — fără nici o răutate, ci numai pentru a caracteriza o mentalitate în rapid proces de lichidare, — un mic și caracteristic amănunt, chiar dela unul din congresele generale preoțești, ținut la București, care nu voia s'audă de academii teologice, ci ne-ar fi impus și nouă, în locul academiilor, seminare teologice. Atunci, la congresul general preoțesc din București, ținut pare-mi-se la „Dichiu”, a fost apostrofat un reprezentant al Asociației Clerului ardelean, să tacă; să nu grăiască, la problema învățământului teologic, nefiind preoțit atunci. Era, din întâmplare, secretarul general al Asociației noastre și, totodată, rector al Academiei teologice dela Sibiu, celce și-a pus semnătura pe decretul-lege, în calitate de Ministru al Cultelor și al Educației naționale...

Fără alt comentariu; nici chiar pentru oarecari interlocutori de pela noi, dela oarecare adunare preoțească dela noi!

Muzeul bisericesc mitropolitan din Cernăuți este în curs de organizare nouă, așa cetim în „Foata Oficială” a Mitropoliei (pag. 165). Se dau dispoziții, ca toate obiectele bisericesti vechi și de valoare istorică, aflătoare prin parohii și pe la biserici — fiind acele obiecte mai vechi de anul 1835 și reprezentând o valoare istorică, să fie descrise într'un tablou, pentru a fi trecute în muzeul mitropolitan, „cu sau fără rezerva proprietății”. Asemenea obiecte sunt: cruci, candelă, cădelnițe, cărji, ornate ș. a. Încrestăm și noi dispoziția aceasta, pentru noi, ca să n'o uităm.

Congresul Societății misionare „Oastea Domnului”. La Cincizecimea din acest an a avut loc la

Sibiu, într'o atmosferă de înaltă spiritualitate ortodoxă, congresul anual al Societății misionare ortodoxe, „Oastea Domnului”. Incă din ajunul prasnucului, Ostașii, mânați de fiorul dragostei frățești, au început să descindă, din toate unghiurile țării, în „Ierusalimul Oastei”, pentru ca să asculte acolo îndrumările mai marilor și să poată porni apoi cu mai multă râvnă la luptă în Ogorul Domnului.

În dimineața zilei I a Rusaliilor, Ostașii s'au mărturisit și au luat cu toții parte la înălțarea Liturghiei, slujită în Catedrala mitropolitană de un sobor de preoți în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae. Aici, într'o atmosferă de pioasă reculegere și cucernică rugăciune, Ostașii congresiști s'au împărțășit cu Sf. Taine și au ascultat cuvântul de înaltă învățătură al îndrumătorului suprem al mișcării. Prin cuvinte alese, înaltul Ierarh, a tălmăcit sensul adânc al praznicului Cincizecime și a scos în evidență necesitatea trăirii în Duh a Ostașilor Domnului.

După Sf. Liturghie, a avut loc o agapă comună în curtea Academiei Andreiane, iar la orele 3 p. m. s'a ținut, în Sala Festivă a Academiei o adunare frățească, în decursul căreia s'au rostit cuvinte luminate referitor la mersul în viitor al mișcării și s'au distribuit numeroase cărți din biblioteca populară: „Veniți la Christos” și din cărțile Păr. Prof. V. Stoicane. La această adunare frățească a luat parte și distinsul oaspe al Sibului, Dl. Pautrier, profesor la Universitatea din Strasbourg.

În seara aceleiași zile s'a rulat în Aula Academiei teologice filmul cu „Viața și Patimile Domnului Iisus Hristos”.

Cea de a II-a zi a Rusaliilor a fost rezervată adunării sărbătorești a Oastei, care a avut loc în Sala Teatrului municipal, după terminarea Sf. Liturghii, sub președenția I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae. Cu acest prilej au rostit cuvinte de înaltă zidire sufletească: I. P. C. Sa Arhim. Iuliu Scriban, Al. Lascarov-Moldovan, I. Gr. Opreșan și alți luptători destoinici ai mișcării. Din toate aceste cuvântări, Ostașii congresiști au putut culege noi îndemnuri la luptă necontenită împotriva păcatului, sub aripile ocrotitoare ale Sf. Biserici, singura care poate ieși biruitoare din toate vicisitudinile vremii, căci după cuvintele Infemețelorului Ei: „Nici porțile iadului nu o vor birui”.

Paralel cu desbaterile dela Sibiu s'a ținut și la Arad, în ziua a II-a a Rusaliilor o frățească adunare a Ostașilor Domnului din vre-o 20 de comune ale Eparhiei Aradului, cari din anumite motive n'au putut lua parte la Congresul general. Și aici s'au rostit cuvinte frumoase la adresa mișcării și s'a dat merinde sufletească din Sf. Scriptură.

T. D.

Bibliografie

Liturghierul cel mare a ieșit zilele acestea de sub teacurile Tipografiei Cărților Bisericești.

Faptul că s'a tipărit sub îngrijirea eruditului arhieru și profesor universitar *Irineu Mihălcescu*, în colaborare cu preotul *Paraschiv Angelescu*, bun cunoscător al limbii slave, al tipicului bisericesc și bun mănuiitor al limbii românești din cărțile de slujbă, dă garanția că această sfântă carte este o lucrare, care întrece toate edițiile tipărite în ultimele decenii. În ceea ce privește execuția tehnică, este una dintre cele mai frumoase cărți apărute în Tipografia Cărților Bise-

ricești. Are 890 pagini, format 20 x 29, tipărit pe hârtie veșnică superioară, în două culori, cu multe stampe.

Costă 380 lei broșat

” 560 ” legat în pânză peste tot și

” 630 ” în piele și pânză.

Se găsește la Librăria Diecezană, Arad.

Informațiuni

Nou Doctor în sf. Teologie are eparhia noastră, din 4 l. c. în persoana C. Sale părintelui *Petru Deheleanu*, actual profesor suplinitor și spiritual la Academia noastră teologică. C. Sa, după îndelungate studii, făcute în țară și 'n străinătate, la Cernăuși și Strasbourg, a fost *promovat, cu laudă*, Doctor în sf. Teologie, în Aula Universității din Cernăuși. Părintele P. Deheleanu, care ni este și colaborator intern, își susținuse teza de Doctorat, încă acum doi ani, când a prestat examenul riguros sistematic-practic. Examenul riguros exegetic-istoric l-a prestat în prag de promoție.

Bine meritate felicitări și îndreptățite nădejdi adresăm noului Doctor în sf. Teologie!

O greșală de tipar s'a strecurat în „cronica” noastră trecută, despre „Restaurație”, culegându-se în tipar „guvernul nostru”, în loc de „*Suveranul nostru*”, ceea ce dorim să se știe, deși cititorul atent va fi putut remarca greșala, că e de tipar, nu din scris.

Poșta Redacției

Oficiile parohiale și toți cei ce trimit înștiințări de publicat — pentru concurse, licitațiuni și altele de acest fel — să nu le mai trimită Redacției, ci pe adresa: Pr. Gheorghe Popa, administratorul revistei. *Altmintrea nu vom fi de vină, dacă publicațiile nu se vor face la vreme.*

Secția Arad din Asociația Clerului „Andrei Șaguna”

No. 4/1938.

Convocare

Adunarea Generală ordinară a Secției Arad din Asociația Clerului „Andrei Șaguna” se va ține, cu binecuvântarea P. S. Părinte Andrei, în ziua de Joi 23 Iunie 1938, orele 8 a. m., în sala mare a Academiei Teologice din Arad.

Ordinea de zi:

1. Serviciul chemării Sf. Duh în catedrală.
  2. Deschiderea Adunării.
  3. Raportul secretarului.
  4. Raportul casierului.
  5. Raportul comisiei de control despre gestiunea fondului de ajutor.
  6. Propuneri, care vor fi prezentate biroului (pe adresa Of. Parohial ort. rom. Arad, str. Mețianu No. 16) în scris cu cel puțin două zile înainte de adunare.
- Cucernicii preoți din Eparhia Aradului ca membri

ai acestei Secții sunt rugați să participe în număr cât mai mare.

Arad, la 6 Iunie 1938.

Preot-președinte :
Florea Codreanu.

Preot-secretar :
Nicolae Cimpoș.

Secția Arad din Asociația Clerului „Andrei Șaguna”
No. 3/1938.

Convocare

Secția Arad din Asociația Clerului „Andrei Șaguna”, având binecuvântarea P. S. Părinte Andrei, va ține la Joi 23 Iunie 1938, orele 10 a. m., Adunarea Generală extraordinară pentru modificarea Statutelor Fondului de ajutor.

Având în vedere însemnătatea obiectului pus, rugăm pe Cucernicii preoți din Eparhia Aradului să participe la această adunare în număr cât mai mare.

Arad, la 6 Iunie 1938.

Preot-președinte :
Florea Codreanu.

Preot-secretar :
Nicolae Cimpoș.

Comunicat

În conformitate cu dispoziția cuprinsă în Statutele Fondului de ajutor, subsemnații comunicăm, că cenzurând gestiunea fondului pe exercițiul 1937—38, l-am aflat în ordine și am constatat următorul

Bilanț

Starea la 31 Martie 1937 Lei	752.070—
Intrate: Dobândă după depuneri Lei	20.300—
Cotizații dela membri	441.550—
In total	1.213.920—
Cheltuieli: Ajutoare	200.000—
Spese ad-trare	7.150—
Diverse	500—
207.650—	
Starea la 31 Martie 1938	1.006.270—
Excedentul anului	261.450—

Arad, la 15 Iunie 1938.

ss. *Protopop Dr. Patricle Țiucra*
ss. *Pr. Ioan Popescu*
ss. *Pr. Florea Codreanu*

Publicațiune de licitație

Consiliul parohial ortodox român din comuna Doncești, în baza planului și devizului aprobat de Veneratul Consiliu Eparhial cu Nr. 4687—1938, publică licitație minuendă cu oferte închise, pentru edificarea din nou a bisericii din localitate.

Planul, devizul și condițiunile de licitație se pot vedea în orice zi la oficiul parohial din Prăjești.

Termenul licitației este Duminecă în 26 Iunie a. c. ora 4 d. m. în edificiul școlii primare.

Garanța este de 10% în numerar sau în efecte garantate de stat.

La licitație pot participa numai concurenți cari posedă brevet de arhitect, conductor-arhitect și maștrii constructori, cari vor fi obligați să dovedească că au mai executat lucrări similare.

Licitanții nu pot pretinde spese de deplasare. Consiliul parohial fără considerare la rezultatul licitației, își rezervă dreptul de a încredința lucrările antreprenorului, care prezintă mai multă garanță.

Doncești, la 5 Iunie 1938.

Pr. Ioan Tămaș
președintele Cons. Par.

Vasilie Jurca
nolar

1—2

Publicație de licitație

Consiliul parohial ort. rom. din Selejanii protopopiatul Buteni anunță licitație publică pe ziua de 27 Iunie ora 11 a. m. a. c. în localul școlii primare, pentru repararea bisericii.

Devizul și caietul de sarcini se pot vedea în orice zi la oficiul parohial din Selejanii. Suma luată în buget e de 26.225 Lei.

1. Licitantul să prezinte brevetul industrial.
2. Cheltuieli pentru deplasarea licitanților nu se plătesc.
3. Licitantul va depune 10% garanție la predarea ofertei închise.
4. Consiliul bis. își rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia, în care va avea mai multă încredere.

Consiliul parohial din Selejanii
prin C. S. Păr. Lazar Ioja

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de 19 Iunie a. c. ora 2 p. m. (ora 14), se va ține în localul oficiului parohial ort. rom. din Timișoara-ville Fabrică, situat în Circ. II., Calea Lipovei No. 42 (VII), tratarea prin bună învoială, pentru executarea următoarelor lucrări:

I.

Adăugire a unui vestmăntar la capelă și construirea clopotniței noi pe lângă capela ort. rom. din Timișoara ville-Fabrică, în valoarea devizului de 143.099 Lei, care lucrare urmează a se executa complet gata în termen de 30 zile dela data adjudicării.

II.

Se va face un gard de lemn cu stâlpi de stejar și două porți, în jurul intravilanului bisericesc. Valoarea acestei lucrări 20.000.— Lei.

Toate persoanele, cari vor lua parte la tratare, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea lucrării oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu caietul de sarcini, care poate fi văzut în fiecare zi dela orele 8—11 a. m. în localul oficiului parohial, Circ. II. (VII) Calea Lipovei No. 42.

Timișoara, la 7 Iunie 1938.

Consiliul parohial.